

Algemene Raad-Optreden als patroon

De feiten

Mrs A en B (appellanten), die de praktijk in maatschapsverband uitoefenen, zijn in beroep gekomen van een beslissing van de Raad van Toezicht, waarbij hun verzoek hun patronaat over Mrs E en F goed te keuren is afgewezen. Blijkens de vaststelling van het hof is de kantooarsamenstelling van appellanten als volgt. Zij hebben resp. 26 (A) en 9 jaar (B) praktijkervaring. Op hun kantoor zijn verder werkzaam één advocaat die in augustus 1988 zijn stageverklaring heeft ontvangen, drie stagiaires onder patronaat van Mr A en drie onder dat van B en tenslotte Mrs E en F. Nadat de raad hun verzoek om goed te keuren dat zij ook het patronaat over Mrs E en F zouden uitoefenen had geweigerd, is goedkeuring verleend aan het buitenpatronaat van twee andere advocaten over Mrs E en F, waarna ook zij beëdigd zijn. Appellanten stellen beroep in van de weigering het patronaat van hen beiden over Mrs E en F goed te keuren. Naar aanleiding van dat beroep heeft de Algemene Raad in hoofdzaak het volgende overwogen.

Standpunt van appellanten

Ten aanzien van de wijze waarop zij het patronaat uitoefenen hebben appellanten onder meer het volgende aangevoerd:

Appellanten oefenen intensief toezicht uit op de opleiding en de praktijkvoering door de stagiaires:

- Het huiswerk van de advocatenopleiding wordt gecontroleerd.
- Op aanwezigheid bij opleidingsmaatregelen wordt toegezien.
- Elke brief van een stagiaire wordt verzonden met een paraaf van de verantwoordelijke advocaat, die als zodanig kenbaar is uit de computerlijsten met het zakenbestand van het kantoor.
- Alle processtukken worden besproken, beoordeeld en geparafeerd.
- Aan de hand van een computeruitdraai wordt het volledige dossierbestand van de betrokken stagiaire tenminste maandelijks met deze doorgenomen.
- De variatie van de te behandelen zaken wordt gecontroleerd en zonodig vindt een herverdeling plaats.
- Waar nodig wordt de stagiaire in zaken en procedures bij de hand genomen.
- Faillissementen worden tezamen met de tot curator benoemde stagiaire afgewikkeld.
- Aan presentatie, omgang met cliënten en praktijkvoering wordt leiding gegeven.

Over de dag zijn vaste uren beschikbaar waarop de stagiaires de patroons kunnen raadplegen. In een - door appellanten als zodanig aangeduid - klasje worden verder regelmatig zaken en ontwikkelingen in de rechtspraak besproken. De sfeer op kantoor is goed. Het kantoor is speciaal ontworpen als advocatenkantoor. Elke advocaat heeft zijn eigen kamer rondom ruimtes voor centrale functies, waaronder een handbibliotheek. Een

verdieping lager is een grotere bibliotheek, waar rustig kan worden gewerkt.

De patroons besteden minstens anderhalf uur per dag aan de opleiding, exclusief de klasjes. Zij zijn bereid extra controlematregelen te ondergaan.

De samenstelling van het kantoor is het gevolg van een afspraak van Mr A met zijn vorige kantoor, dat hij enkele jaren na zijn vertrek niet meer dan twee medewerkers zou hebben.

De stagiaires om wie het thans gaat zijn eerst enkele jaren als student-stagiaires werkzaam geweest op het kantoor.

Appellanten geven er de voorkeur aan zelf patroon te zijn over de nieuwe stagiaires, boven de constructie van het buitenpatronaat.

Oordeel van de Algemene Raad

De Algemene Raad is van mening dat het optreden als patroon van meer dan twee stagiaires in beginsel ongewenst is, behoudens bijzondere omstandigheden. De Algemene Raad heeft deze norm als zijn bestendige opvatting verwoord in beslissingen van 26 nov. 1971, 5 juli 1982 en 1 april 1985. De uitspraak van 5 juli 1982 is gepubliceerd in het Adv.bl. 1984, p. 250. Wat er overigens ook zij van de stelling van appellanten dat beleidsregels althans zoveel mogelijk gecodificeerd dienen te zijn, de onderhavige norm is door de publicatie van voormelde uitspraak voldoende kenbaar gemaakt. Bovendien droegen appellanten blijkens hun beroepschrift hiervan kennis.

De vraag is of in het onderhavige geval sprake is van zodanige bijzondere omstandigheden, dat deze het optreden als patroon van meer dan twee en zelfs meer dan drie stagiaires rechtvaardigen.

Bovendien moet de vraag worden beantwoord of invoering van de beroepsopleiding de taak van de patroons in zodanige mate heeft verlicht, dat een advocaat om die reden voor meer dan twee stagiaires als patroon zou kunnen optreden.

De Algemene Raad is van oordeel dat de invoering van de beroepsopleiding weliswaar enige verlichting heeft gebracht in de taak van de patroon. De beroepsopleiding is echter veeleer een aanvulling op dan een vervanging van de taak van de patroon, die bij de wettelijke invoering van de beroepsopleiding is vastgelegd in art. 5 nieuwe Stageverordening. De Algemene Raad ziet dan ook in de invoering van de beroepsopleiding als zodanig geen aanleiding voor een verruiming van het beginsel van twee stagiaires per patroon. Appellanten hebben diverse feiten als bijzondere omstandigheden aangevoerd. De Algemene Raad weegt als zodanig het volgende mee:

- de opleidingssituatie, zoals appellanten die hebben uiteengezet (zie daarvoor hierboven);
- er zijn geen klachten van de stagiaires binnengekomen;
- de praktijkervaring van de acht stagiaires is niet uniform: drie van hen hebben twee jaar praktijkervaring en twee zijn net met hun stage begonnen;
- de betrokken stagiaires zijn enkele jaren als student-stagiaire op het kantoor werkzaam geweest;
- de praktijkervaring van de patroons: één met 26 en één met 9 jaar ervaring.

De Algemene Raad is van oordeel dat deze omstandigheden, tezamen met het gegeven van

de beroepsopleiding, rechtvaardigen dat in dit geval wordt afgeweken van de norm van maximaal twee stagiaires per patroon en goed te keuren dat appellanten ieder patroon zijn van drie stagiaires. De Algemene Raad is echter van oordeel dat genoemde omstandigheden een verdergaande afwijking van de norm niet rechtvaardigen. Met het oog op de opleiding acht de Algemene Raad het onjuist dat appellanten als patroon van vier stagiaires zouden optreden.

Ten overvloede overweegt de Algemene Raad dat de constructie van het buitenpatronaat van beide stagiaires van appellanten ongelukkig is. Daaraan doet niet af het feit dat deze situatie in beginsel slechts voor een jaar geldt. Te verwachten is immers dat over een jaar drie van de stagiaires over wie appellanten het patronaat uitoefenen een stageverklaring hebben verkregen. De Raad van Toezicht zou dan het patronaat van appellanten over Mrs E en F kunnen goedkeuren. De wissel die wordt getrokken op de solidariteit van advocaten die bereid zijn voor een stagiaire als buitenpatroon op te treden, vindt zijn rechtvaardiging in het belang van de stagiaire die er niet in geslaagd is een patroon te vinden bij wie hij kantoor kan houden. De regeling van het buitenpatronaat in de Advocatenwet en Stageverordening 1988 is met het oog op die situatie tot stand gekomen en niet voor een situatie als aanwezig is op het kantoor van appellanten.

Volgt: ongegrondverklaring van het beroep.